

Monetari de peces menors napoleòniques "EN BARCELONA"

FRANCESC PADRÒ I DOMÈNECH

Per conèixer bé la moneda petita napoleònica «En Barcelona» és útil consultar els treballs d'Anna M.ª Balaguer¹ i també els nostres² que completen una mica, els bàsics que donen els llibres clàssics de numismàtica. Malgrat tot, fins a la publicació d'aquest article no s'havia arribat al fons del tema o sia a un acurat examen d'aquestes monedes. Ho fem, talment com per els 4 quartos de 1808,³ estudiant un monetari que recull totes les modificacions d'encuny i variants diverses que coneixem i que podem comprovar, puix que tenim a la mà la peça en el moment de descriure-la.

Hi ha algunes idees generals que cal exposar com a preàmbul, per evitar-nos repeticions feixugues i donar una major comprensió al text.

El mig quarto no porta data, però sabem que van començar a encunyar-lo el 1811 i continuaren fins al final de l'ocupació. Respecte a monedes retallades, les de «1 Q.» ho són d'una manera irregular i la peça queda descentrada, algunes vegades. En «1 Q. de 1808» no es troben monedes retallades i a la inversa, no se'n troben de senceres dels anys 12 i 13 (encara no s'ha trobat cap peça de 1814). En la resta de dates es poden trobar, en diferents proporcions, unes i altres. Són molt rares les monedes de «2 Q.» retallades i encara essent-ho d'una manera tan uniforme i regular més aviat podriem parlar d'una reducció de mòdul.

Respecte a la coincidència del revers respecte de l'anvers, cal recordar que sempre en les peces de «1 Q.» és normal la «no-coincidència» i per contra en les de «2 Q.» la coincidència és habitual.

1. Acta Numismàtica, vol. X.

2. A.N. vol. V i Gaceta Numismàtica, núms. 47 i 59.

3. G.N. (ANE), núm. 65.

La lletra «C» que agafa una forma semblant a una «G», és normal en els anys 13 i 14, potestatiu en el 12 i totalment inversemblant en els anys anteriors.

Els mòduls normals són de 18 mm en el mig quarto, 21 mm en el quarto i 25 mm en el dos quartos. Els pesos, potser, 1,70 grs. 2,10 grs. i 4,20 grs. respectivament. El numeral «2» (valor monetari) agafa en els anys 13 i 14, una cua modificada, com un ganxo vertical i tírat enrera.

Donem per conegudes les descripcions generals de les monedes objecte del nostre estudi, per altra part ben anotades en els nostres articles ja citats o bé un qualsevulla obra especialitzada.

En la següent relació del monetari, únicament exposarem aquelles característiques, que donen personalitat a la moneda descrita i la separen i individualitzen respecte a les altres.

MIG QUARTO:

1. Ratlla llarga en el nombre fraccionari (valor monetari).
No-retallada.
Mòdul: 18 mm. Gruix: 0,60 mm. Pes: 1,70 grs. Estat: MBC.
2. Ratlla curta. No-retallada.
M: 17. G: 0,40. P: 1,30. E: BC.
3. Ratlla llarga. Retallada.
Restos d'Ardit (o sia que per cospell s'ha utilitzat una moneda de circulació anterior, del mateix mòdul).
M: 17. G: 0,50. P: 1,60. E: BC.
4. Ratlla curta. Molt-retallada (fins aran del cercle lineal interior).
M: 13,50. G: 0,40. P: 0,80. E: BC.
5. Ratlla curta. Retallada.
Falta el cercle lineal interior de l'anvers. Traç molt prim de les lletres i també del dibuix de l'escut. Falta la flor sota la paraula «quarto».
M: 17. G: 0,50. P: 1,50. E: BC.
6. Ratlla curta. No-retallada.
La moneda és de fosa de coure i molt prima al tacte.
M: 16. G: 0,20. P: 0,80. E: RC.
7. Ratlla curta. Retallada.
La moneda és de fosa de ferro.
M: 17. G: 0,40. P: 1. E: RC.

UN QUARTO:

1808/

8. (.1) O sia que falta el «punt» darrera el numeral.
M: 21. G: 0,60. P: 2. E: BC.

9. (.1) Falta el segon punt.
Hi ha un accent agut sobre la lletra «U».
M: 21. G: 0,70. P: 2,10. E: EBC.
10. (.1.) No falta cap punt.
M: 21. G: 0,70. P: 2,15. E: EBC.
11. (.1.) No falta cap punt.
La moneda és de fosa de ferro.
M: 21. G: 0,70. P: 2,30. E: MBC.

1809/

12. (.1) Falta el segon punt.
En la data el número «9» queda separat dels altres.
M: 21. G: 0,70. P: 2,20. E: MBC.
13. (.1) Falta el segon punt.
En la data la parella numeral «09» queda elevada, respecte al «18» anterior. Moneda lleugerament retallada.
M: 21. G: 0,70. P: 1,90. E: MBC.
14. (.1.) No falta cap punt.
En la data el «9» queda separat.
M: 21. G: 0,70. P: 2,50. E: MBC.
15. (.1.) No manca cap punt.
El grup «09» queda elevat.
M: 21. G: 0,80. P: 2,10. E: EBC.
16. (.1.) Es troben ambdós punts.
La data és normal(o sia els números en una distribució espacial correcta i ordenada).
M: 21. G: 0,50. P: 1,90. E: BC.
17. (.1.) Hi ha dos punts.
En la data el grup «09» elevat.
La moneda és fosa de ferro.
M: 21. G: 0,80. P: 2,30. E: BC.
18. (.1.) Puntuació correcta.
Data normal.
La moneda és fosa de coure.
M: 21. G: 0,70. P: 1,90. E: MBC.

1810/

19. (.1.) Puntuació correcta.
M: 21. G: 0,70. P: 1,90. E: EBC.

20. (.1.) No manca cap punt.
Moneda retallada.
M: 20. G: 0,80. P: 2,15. E: BC.
21. (.1.) Hi ha dos punts.
Retallada. Molt prima al tacte. Coincident.
M: 20. G: 0,30. P: 1,60. E: RC.
22. (.1) Falta un punt (posterior).
M: 21. G: 0,60. P: 2,20. E: MBC.
23. (.1) Manca el segon punt.
Moneda retallada.
M: 20. G: 0,70. P: 2,10. E: EBC.
24. (.1.) Puntuació completa.
La moneda es fosa de ferro. Prima al tacte.
M: 21. G: 0,40. P: 1,65. E: RC.
25. (.1.) No falta cap punt.
Moneda fosa de Coure. Coincident.
M: 21. G: 0,50. P: 1,70. E: MBC.
26. (.1.) Puntuació correcta.
Moneda fosa de coure. Falta el punt abans de la data (1810). Retallada.
M: 20. G: 0,80. P: 2,20. E: MBC.

1811/

27. (.1.) Puntuació correcta.
La moneda presenta la data «molt estreta». Manquen els punts abans i després de la data (1811). Retallada.
M: 19. G: 0,80. P: 2,05. E: BC.
28. (.1.) Puntuació correcta.
Data normal (no és pitjada ni poc ni gens).
La data puntuada abans i després (.1811.). No-retallada.
M: 21. G: 0,60. P: 2,10. E: BC.
29. (.1.) Puntuació completa.
Data normal. Data puntuada (.1811.). Retallada.
M: 19. G: 0,80. P: 2,20. E: BC.
30. (.1.) Conforme la puntuació.
Data normal. Puntuació de la data, manca el punt anterior (1811.). Retallada.
M: 19. G: 0,70. P: 1,90. E: MBC.
31. (1) Sense puntuació en el numeral del valor monetari. Manquen els dos punts habituals.

Moneda no-retallada.

La data és estreta i els nombres són molt petits.

Puntuació de la data correcta (.1811.).

M: 21. G: 0,60. P: 1,90. E: MBC.

32. (.1.) Puntuació completa.

Data normal (.1811.). Retallada.

Moneda fosa de ferro.

M: 19. G: 0,70. P: 1,75. E: MBC.

33. (.1.) Bona puntuació.

Data estreta (.1811.). Molt poc retallada.

M: 20. G: 0,90. P: 2,30. E: MBC.

NOTA: Totes les monedes del «1811» (1 Q.) tenen el grup «CE» (de Barcelona) amb una especial distribució, les dues indicades lletres una mica capgirada. Aquesta data (1811), presenta també anomalies semblants, en el «4 Quartos», en allò que fa referència a data estreta, manca de punts, etc.

1812/

34. (.1:) Anomalia, dos punts posteriors a la xifra.

Moneda poc-retallada. «EN» baix, respecte a la «Q» de quartos. Les lletres «CE» de Barcelona, amb la distribució especial ja indicada, per l'any 1811.

M: 20. G: 0,80. P: 2,15. E: MBC.

35. (.1.) Puntuació normal.

La moneda és coincident.

M: 20. G: 0,60. P: 2,15. E: RC.

36. (.1.) Puntuació normal.

La lletra «C», queda modificada i sembla una «G», talment com passa en els anys posteriors (1813 i potser en el 1814, cas de trobar-ne mai alguna).

M: 20. G: 0,60. P: 2,10. E: BC.

1813/

37. (.1.) Puntuació apropiada.

Moneda poc-retallada.

M: 20. G: 0,60. P: 1,75. E: MBC.

DOS CUARTOS:

1808/

38. (.2.) Sense problemes de puntuació.

Moneda Coincident (que ara és la norma).

M: 25. G: 1. P: 4,15. E: MBC.

39. (.2.) Correcte.
Moneda No-coincident.
M: 25. G: 1,10. P: 4,40. E: MBC.
40. (.2.) Correcte la puntuació.
Moneda No-coincident.
El revers fa un gir de 35°.
M: 25. G: 0,90. P: 4,10. E: BC.
41. (.2.) Falta el punt anterior al numeral.
Coincident.
M: 25. G: 1. P: 3,80. E: BC.
42. (.2.) Cap problema en la puntuació.
Moneda No-coincident.
Es prima al tacte. Nombres i lletres amb un disseny molt prim.
Moneda fosa de coure.
M: 25. G: 0,70. P: 3,40. E: RC.
43. (.2.) Normal de puntuació.
Coincident. Cospell més petit (retallada).
M: 24. G: 0,80. P: 3,90. E: RC.

1809/

44. (.2.) Puntuació correcte.
Coincident (ara —fins al final del monetari—, totes les monedes són «coincidentes» i per tant ja no anotarem aquesta circumstància).
Els dos rombes situats abans i després de la data, tenen una estructura peculiar, diferent de la normal.
La data com mal forjada, el «8» queda elevat i el «0» abaixat.
M: 25. G: 1. P: 4,55. E: EBC.
45. (.2.) Puntuació normal.
En la data el «0» queda elevat, respecte als altres.
M: 25. G: 0,90. P: 4. E: BC.
46. (.2.) Puntuació completa.
Data normal (No balla cap xifra. Totes en fila i amb separacions proporcionades).
M: 25. G: 1. P: 4,50. E: BC.
47. (.2.) Data normal.
Moneda prima al tacte.
M: 25. G: 0,70. P: 3,50. E: BC.

1810/

48. (.2.) Puntuació normal.
M: 25. G: 0,90. P: 3,90. E: MBC.
49. (.2.) Puntuació normal.
Moneda prima al tacte.
M: 25. G: 0,70. P: 3,30. E: RC.
50. (.2.) Puntuació correcta.
Cospell reduït.
M: 24. G: 1. P: 3,30. E: MC.

1813/

51. (.2.) Puntuació normal.
Diferent estructura del «2» (cua llarga i tombada).
M: 25. G: 1. P: 4,20. E: MBC.
52. (.2.) Puntuació normal.
Estructura del «2» igual que l'anterior.
La moneda sembla encunyada en ferro, o millor en una
lliga de coure i ferro.
M: 25. G: 0,90. P: 3,70. E: BC.

1814/

53. (.2.) Puntuació normal.
Cospell petit apreciat a cop d'ull.
M: 24. G: 0,90. P: 3,60. E: RC.

En 12 tipus, hem trobat 53 variants. Aquest monetari s'ha escollit no gaire per sobre de 200 monedes, que són totes les trobades en uns 20 anys. La proporció entre monedes menors i els «4 quartos», està aproximadament entre 1/7 o màxim 1/10. Cada dia resulten més difícils de trobar aquestes monedes napoleòniques catalanes.